

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.640/2013/3. szám

A Szegedi Ítéltábla dr. Mészáros Ferenc ügyvéd által képviselt felperesnek – az **Országos Bírósági Hivatal Elnöki Titkárság Jogi Képviseleti Osztály** (ügyintéző:jogtanácsos) által képviselt alperes ellen bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2013. június 10. napján kelt 7.P.20.569/2013/9. sorszámu ítélete ellen a felperes részéről 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja**.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 26 000 (huszonhatezer) Ft másodfokú perkoltséget.

A feljegyzett 83 200 (nyolcvanháromezer-kettőszáz) Ft másodfokú eljárási illetéket a felperes köteles megfizetni az állami adóhatóság külön felhívására a Magyar Államnak.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

A jelen perben nem álló Körös Bútoripari Kft., mint megbízó és a felperes, mint megbízott között 2011. január 12. napján megbízási szerződés jött létre, amely szerint a számviteli, könyvvizsgálói, adószakértői tevékenységgel foglalkozó felperesi társaság vállalta a megbízó 2010-2014. üzleti évekre vonatkozó egyszerűsített éves beszámolójának könyvvizsgálatát és arról könyvvizsgálói jelentés elkészítését. A Körös Bútoripari Kft. a szerződéskötést követően szerzett tudomást arról, hogy a taggyűlése által korábban a társaság könyvvizsgálójának kijelölt és e minőségében a cégnyilvántartásba is bejegyzett Cséffai János, a felperesi kft. korábbi ügyvezetője 2010. december 16. napján elhunyt. Erre a körülményre hivatkozással a 2011. január 31. napján kelt, és a társaság alkalmazottja, Hanyecz Tünde által aláírt levélben közölte a felperessel, hogy a megbízási szerződést érvénytelennek tekinti. A felperes válaszlevelében kifogásolta, hogy a megbízó nevében nem a cég képviselőjére jogosult személy nyilatkozott, ezért a megbízó kft. ügyvezetője, Mészáros Vendel a 2011. február 7. napján kelt válaszában jelezte, a szerződést a felperes rosszhiszemű, megfélemező magatartása folytán nem tekinti

érvényesnek, Cséffai János elhalálozására figyelemmel a társaság új könyvvizsgálót fog választani. Ezek után a felperes a Körös Bútoripari Kft-vel szemben pert indított a Szarvasi Városi Bíróságon, kérve a megbízási szerződés érvényességének megállapítását. A Körös Bútoripari Kft. az eljárás során viszontkeresetet terjesztett elő, amelyben a megbízási szerződés érvénytelenségének a megállapítását kérte tévedésre, illetőleg megtévesztésre hivatkozással. A Szarvasi Városi Bíróság a 2011. szeptember 21. napján kelt 1.P.20.082/2011/9. sorszámú ítéletével a keresetet elutasította, és a viszontkeresetnek helyt adva megállapította, hogy a jelen per felperese, valamint a Körös Bútoripari Kft. között 2011. január 12. napján megkötött megbízási szerződés érvénytelen. Jelen per alperese, mint másodfokú bíróság a Szarvasi Városi Bíróság fenti ítéletét a 3.Gf.45.027/2011/3. számú ítéletével részben megváltoztatta akként, hogy a viszontkeresetet elutasította, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A jogerős ítélet indokolása szerint az alperesi törvényszék mind a keresetet, mind a viszontkeresetet azért tartotta megalapozatlannak, mert a megállapítás iránti kereset, illetve viszontkereset előterjesztésének Pp. 123. §-ában írt feltételei hiányoztak.

Ilyen előzmények után a jelen per felperese a Szarvasi Városi Bíróság előtt újabb pert indított a Körös Bútoripari Kft. ellen 1.P.20.224/2012. szám alatt. Keresetében 142 240 Ft és kamatai megfizetésére kérte kötelezni a Körös Bútoripari Kft-t megbízási díj címén a 2011. január 12. napján kelt megbízási szerződés alapján. A Körös Bútoripari Kft., mint alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. A per első érdemi tárgyalásán a felperes képviselője akként nyilatkozott, hogy bizonyítékként a keresetleveléhez csatolt okiratok figyelembevételét kéri, más bizonyítási indítványa nincs, nem kéri a Szarvasi Városi Bíróság 1.P.20.082/2011. számú ügy iratainak csatolását. A Szarvasi Városi Bíróság a tárgyalást elhalasztotta és elrendelte a megbízási szerződés érvénytelensége tárgyában folyamatban volt ügy iratainak a periratokhoz történő csatolását. Ezen bírói intézkedéssel szemben a felperes eljárási kifogást terjesztett elő, kérte az előzményi per iratanyaga csatolásának mellőzését arra hivatkozva, hogy az eljáró bíróság intézkedése sérti a felek szabad önrendelkezési jogát és a bíróság pártatlanságát. A Körös Bútoripari Kft. ezt követően terjesztette elő a perben a részletes érdemi védekezését, amelyben egyrészt arra hivatkozva kérte a kereset elutasítását, hogy közte és jelen per felperese között érvényes megbízási szerződés nem jött létre, másrészt, hogy a felperesi cég semmilyen könyvvizsgálati tevékenységet nem végzett a Körös Bútoripari Kft-nél. A Szarvasi Városi Bíróság a folytatólagos tárgyaláson a per anyagává tette az ugyanezen bíróság előtt folyamatban volt 1.P.20.082/2011. számú ügy iratait, majd az 1.P.20.224/2012/10. sorszámú ítéletével a keresetet elutasította azzal az indokkal, hogy a megbízási szerződés jogszabályba ütközik, mivel a felperesi céget a Körös Bútoripari Kft. taggyűlése nem választotta meg könyvvizsgálónak. Határozatának indokolásában rámutatott, az érvénytelenségi perben felvett bizonyítás anyaga is alátámasztotta, hogy az újabb könyvvizsgáló megválasztása tárgyában taggyűlési határozat nem jött létre. Utalt továbbá arra, az előzményi perben megállapított tényállásról, illetőleg az ott beszerzett bizonyítékokról a bíróságnak hivatalos tudomása volt, így nem volt akadálya annak, hogy az előzményi ügy iratait a peres felek erre irányuló indítványának hiányában is csatolja a periratokhoz. A felperes fellebbezése folytán eljáró alperesi törvényszék a

3.Gf.45.027/2012/4. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A felperes eljárási kifogását illetően rámutatott, az elsőfokú bíróság részéről valóban elmaradt az a figyelmeztetés, hogy a korábbi per anyagával szemben ellenbizonyításnak lehetne helye, de a felek részéről a csatolt iratban rögzített tényektől eltérő előadás nem volt, ezért az elsőfokú bíróság a Pp. 163. § (2) bekezdése alapján ezeket valóban fogadhatta el, e körben további bizonyításra nem volt szükség. Kiemelte, a csatolt iratban foglaltakkal ellentétes bizonyítási indítványt a felperes sem az elsőfokú eljárásban, sem a fellebbezésében nem terjesztett elő. Az ügy érdemét illetően ugyanakkor a jelen per alperese nem értett egyet az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával, megítélése szerint a megbízási szerződés érvényesen létrejött, azonban az a Körös Bútoripari Kft. 2011. január 31-én kelt levelében foglalt és tartalmilag felmondásnak tekinthető nyilatkozata alapján megszűnt, s a felperes ez okból nem tarthat igényt megalapozottan megbízási díjra.

A felperes jelen perben előterjesztett keresetében 640 000 Ft és ennek 2013. január 9. napjától a teljesítés napjáig számított törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest bírósági jogkörben okozott kár megtérítése címén a Ptk. 339. § és 349. §-a alapján, továbbá 400 000 Ft méltányos elégtételt biztosító kártérítés megfizetésére a Pp. 2. § (3) bekezdése alapján. A bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti igényét arra alapította, hogy álláspontja szerint az alperes a 3.Gf.45.027/2012/4. sorszámú ítéletének meghozatala során kirívóan súlyos jogalkalmazási és jogértelmezési hibát vétett azzal, hogy a Körös Bútoripari Kft. 2011. január 31. napján kelt levelét felmondásnak tekintette. Kiemelte, ezt a levelet Hanyecz Tünde, a magyarországi lakóhellyel nem rendelkező természetes személy tagok kézbesítési megbízottja jegyezte, aki cégjegyzésre, mint a cég írásbeli képviselőre nem jogosult, így a Körös Bútoripari Kft. nevében joghatályos nyilatkozatot nem tehetett. A kártérítés összegeként négy éves nettó megbízási díjat, mint elmaradt bevételt határozott meg.

Érvelése szerint az alperes a Pp. 2. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségét megszegve megsértette a tisztességes eljáráshoz fűződő jogát azzal, hogy felhasználta a Szarvasi Városi Bíróság előtt 1.P.20.082/2011. szám alatt folyamatban volt pernek az elsőfokú bíróság által a felek indítványa nélkül csatolt iratait. Ezzel ugyanis figyelmen kívül hagyta a Pp. 3. § (3) bekezdésében rögzített peranyag-szolgáltatás elvét, amely szerint a felek jogosultak dönteni arról, hogy előterjesztenek-e bizonyítási indítványt, vagy tartózkodnak attól. Rámutatott, az alperes a hivatalból beszerzett peranyag egyes elemeit a felek előzetes tájékoztatása nélkül valóban fogadta el, majd az így beszerzett és megállapított tényállásra a felek egyike által sem hivatkozott elutasítási jogcímet alapított. Megítélése szerint az alperes eljárása sérti a pártatlan bírósághoz való jogot, a fegyverek egyenlőségét, a bírósághoz fordulás jogát, a bíróság, valamint a bíróság előtti egyenlőség elvét.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Védekezése szerint a Szarvasi

Városi Bíróságnak az 1.P.20.082/2011. számú ügy iratainak tartalmáról hivatalos tudomása volt, s miután az kapcsolódott az előtte folyamatban lévő per tárgyát képező jogvitához, a 2012. október 10-én tartott tárgyaláson a felperessel közölt végzésével úgy

- 4 -

rendelkezett, hogy ezeket az iratokat a per anyagává teszi. Ezzel eleget tett annak a törvényi kötelezettségének, amely szerint a hivatalos tudomását tartalmazó iratok tartalmának figyelembe vételéről a feleket a tárgyaláson figyelmeztetnie kellett, így eljárása nem volt jogellenes. A szabályosan lefolytatott eljárásban pedig nyilvánvalóan nem sérültek a felperes tisztességes eljáráshoz fűződő jogai sem. Kiemelte, a kártérítési per bírósága nem teremt új jogorvoslati fórumot a pereszes fél számára. Utalt ugyanakkor arra, hogy téves az a felperesi álláspont, miszerint a Körös Bútoripari Kft. által közölt felmondólevél, mint álképviselőtől származó nyilatkozat, alkalmatlan lenne a joghatás kiváltására. Ha ugyanis a felmondás álképviselőtől származott, annak eljárását a kft. ráutaló magatartással jóváhagyta, hiszen mindkét előzményi perben tett nyilatkozataiban következetesen képviselte a felmondó levélben foglalt álláspontot.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, s kötelezte a felperest 62 400 Ft eljárási illeték állam részére történő megfizetésére. Határozatának indokolása szerint, ha a fél a bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti követelése alapjául a saját ügyében hozott, szerinte törvénysértő jogerős ítélet tartalmát jelöli meg, a kártérítési per bírósága nem állapíthatja meg a döntés jogellenességét. Ebből következően kizárt, hogy a fél jogvitájában keletkezett jogerős ítélet tartalma a bíróság kártérítési felelősségét megalapozza, hiszen a jogerős ítélet anyagi jogereje a Pp. 229. § (1) bekezdése értelmében azt jelenti, hogy a bíróságok a keresettel érvényesített jogot véglegesen elbírálták, azt a felek többé vitássá nem tehetik, és a döntés minden más később eljáró szervet is köt. Kifejtette, a felperes által sérelmezett eljárásjogi jogalkalmazás, azaz a bíróság hivatalos tudomása szerinti peranyag felhasználása nem volt jogszabálysértő, miután arra az eljáró bíró figyelmeztette a felperest, aki megtehetette ezzel kapcsolatos nyilatkozatát. Utalt arra, az ítélet tartalmától elválaszthatatlan eljárásjogi jogalkalmazás sem ad alapot a sérelmezett ítélet jogellenességének vizsgálatára. Az alapjogvita érdemét illetően rámutatott, a felmondás érvényességével kapcsolatos másodfokú ítéleti álláspontot megerősíti az a tény is, hogy a megbízó törvényes képviselője „az álképviselő” nyilatkozatát a 2011. február 7-i levelében megerősítette, azt utólag kifejezetten is jóváhagyta.

Az ítélet ellen a felperes élt fellebbezéssel. Fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet keresete szerinti megváltoztatását kérte, míg másodlagos fellebbezési kérelme arra irányult, hogy az ítélet a jogalap tekintetében hozzon közbenső ítéletet, és a követelés összegére nézve rendelje el a tárgyalás folytatását. Fellebbezési érvelése szerint a kártérítési eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, így az elsőfokú bíróság azzal, hogy a jogerős ítéletben megállapított tényállást kiegészítette a Körös Bútoripari Kft. 2011. február 7-i levelében foglaltakkal, megsértette a Pp. 229. § (1)

bekezdésének az anyagi jogerőre vonatkozó rendelkezését. Véleménye szerint az elsőfokú bíróság a Ptk. 349. §-ára alapított keresetét nem megfelelően értelmezte. Annak ugyanis nem a jogerős ítélet volt a tárgya, hanem az alperes jogellenes magatartása, ítélkező tevékenysége, ami abban nyilvánult meg, hogy az alperes kötelező erővel és véglegesen lezárta a felek között meglévő jogviszonyt annak megállapításával, hogy a megbízási szerződés 2011. április 30. napján felmondással megszűnt. Érvelése szerint a

Pf.II.20.640/2013/3. szám

- 5 -

jogerős ítélettel elbírált per tárgya az elmaradt megbízási díj iránti igény volt, míg jelen per tárgya a jogellenesen kimondott – a felek által nem hivatkozott – felmondás következményeinek orvoslása. Tévesnek minősítette az elsőfokú bíróság ítélete indokolásának azt a megállapítását is, amely szerint az ítélet tartalmától elválaszthatatlan eljárási jogalkalmazás nem ad alapot a sérelmezett ítélet jogellenességének vizsgálatára. Hangsúlyozta, hogy ennek az álláspontnak az elfogadása azzal a következménnyel járna, hogy minden, a Pp. 2. §-ára alapított per eleve sikertelen volna.

A fentieken túl mindenben fenntartotta az elsőfokú eljárásban kifejtett jogi álláspontját, kiemelve, hogy a bíró a felek erre irányuló kérelmének hiányában nem jogosult egy másik peranyag folyó ügghöz történő csatolására akkor sem, ha arról hivatalos tudomása van, mert ez ellentétben áll a peranyag-szolgáltatás elvével. Véleménye szerint az alperes a peranyag csatolásával olyan jelentős befolyást szerzett az ügy felett, amely már önmagában is sérti a tisztességes eljárás elvét.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, mindenben fenntartotta az általa az elsőfokú eljárás során kifejtett jogi álláspontját.

A fellebbezés alaptalan.

A felperes kereseti kérelmét egyfelől arra alapította, hogy az alperes az ítélkező tevékenysége során kifejtett magatartásával neki kárt okozott, amelyért kártérítési felelősséggel tartozik.

A bírósági jogkörben okozott kárért való felelősség megállapítására a Ptk. 349. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Ptk. 349. § (1) bekezdésben írt speciális, és a Ptk. 339. § (1) bekezdésében írt általános feltételek együttes megvalósulása esetén kerülhet sor, így – az egyéb feltételek fennállása esetén is - csupán abban az esetben, ha az eljáró bíróság adott ügyben végzett jogalkalmazási, jogértelmezési tevékenysége kirívóan téves. A bírói munka jellegével együtt járó jogszabály-alkalmazási és -értelmezési tévedések a felróhatóság körén kívül esnek, így egymagában az a körülmény, hogy a bíróság határozata utóbb tévesnek bizonyult, nem alapozhatja meg a kártérítési felelősséget (BH2013. 124, BDT2008.1817). A felperes ilyen nem vitatható, kirívó, kétséget kizáró súlyos hibaként jelölte meg azt, hogy az alperes a megbízó cég kézbesítési megbízottjának jognyilatkozatát joghatályos felmondásnak minősítette. Miután az alperes

vitatta, hogy téves jogalkalmazásról lett volna szó, ezt a kérdést vizsgálni kellett jelen perben. Helyesen utalt rá az alperes és az elsőfokú bíróság is, hogy az álképviselő nyilatkozatát utóbb a képviselt személy jóváhagyhatja, ami a perbeli esetben meg is történt. Ezt egyrészt alátámasztják az előzményi perekben a megbízó ügyvezetője által tett nyilatkozatok, nevezetesen, hogy a megbízó kifejezetten kérte a megbízási szerződés érvénytelenségének megállapítását, másrészt hogy a megbízó a megbízási díj megfizetésére irányuló második perben a szerződés létre nem jöttére, illetve érvénytelenségére alapította a védekezését.

- 6 -

Ezen túlmenően a 2011. február 7-én kelt alperesi ügyvezető által írt levél is megerősítette az „álképviselő” nyilatkozatát. Aparentanul kifogásolta a felperes, hogy az elsőfokú bíróság ezt a 2011. február 7-i levelet is figyelembe vette döntése meghozatalakor. A felperes Ptk. 349. §-ára alapított kereseti követelésének elbíráláshoz ugyanis a jelen perben vizsgálnia kellett a bíróságnak azt, hogy az alperes részéről történt-e egyáltalán téves jogalkalmazás, s ennek megállapíthatósága esetén képezhetette további vizsgálat tárgyát az, hogy ez a tévedés kirívóan súlyosnak minősíthető-e. Ennek során az elsőfokú bíróság vizsgálhatta, sőt vizsgálnia is kellett, hogy az alperes előzményi perben hozott döntését az abban a perben rendelkezésre álló peradatok alátámasztották-e. E tekintetben nem volt akadálya annak, hogy az előzményi perben rendelkezésre álló valamennyi peradatot számításba vegye, függetlenül attól, hogy az alperes döntése során arra hivatkozott-e, vagy sem. Lényeges, hogy a 2011. február 7-i levél az előzményi per iratai között elfeküdt, így a felperesi állásponttól eltérően nem sértett jogszabályt, nevezetesen az anyagi jogerő szabályát az elsőfokú bíróság azáltal, hogy ezt az okiratot is értékelte az alperes döntése jogszerűségének vizsgálata keretében. Kétségtelen, hogy az alperes határozata indokolásában nem fejtette ki álláspontját az álképviselőt illetően, ez azonban nem tekinthető téves jogalkalmazásnak, különösen nem minősül kirívóan súlyos jogalkalmazási hibának.

Megjegyzni a fentiekben túl az ítéletábra, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján az sem állítható egyértelmű tényként, miszerint Hanyecz Tünde a 2011. január 31-i levélben rögzített nyilatkozata megtételekor a megbízó álképviselőjeként járt el. A megbízási szerződést ugyanis a jogszabály írásbeli alakhoz nem köti, így annak felmondására is sor kerülhet akár szóban, akár ráutaló magatartással is. A Ptk. 223. § (1) bekezdése szerint a meghatalmazáshoz olyan alakszerűségek szükségesek, amelyeket a jogszabály a meghatalmazás alapján kötendő szerződésre előír. Miután a megbízási szerződés felmondására szóban is sor kerülhetett, ezért az érintett január 31-i jognyilatkozatot Hanyecz Tünde, a Bútoripari Kft.-től szóban kapott meghatalmazás alapján is megtehetette. A gazdasági társaság képviseletére ugyanis nemcsak a cégnyilvántartásba bejegyzett képviselő jogosult, hanem a cég nevében ún. ügyleti képviselő is eljárhat, ehhez az szükséges, hogy a szervezeti, illetve törvényes képviselőtől érvényes meghatalmazással rendelkezzen, amelynek léte jelen esetben a fentiekben indokoltak szerint nem tekinthető kizártnak. Mindezt mérlegelve az, hogy az alperes az előzményi perben a Körös Bútoripari

Kft. alkalmazottjától, illetve kézbesítési megbízottjától, Hanyecz Tündétől származó jognyilatkozatot joghatályosnak tekintette, téves jogalkalmazói döntésként nem értékelhető, következésképpen a felperes erre alapított kárigénye megalapozatlan.

A felperes további fellebbezési hivatkozása szerint a tisztességes eljáráshoz fűződő joga sérült azáltal, hogy az alapügyben eljáró bíróság hivatalból rendelkezett egy másik per iratainak beszerzéséről, és azt az eljárás anyagává tette.

A polgári perben a bíróság feladata annak elősegítése, hogy a felek a jogviták elbírálásához, a per tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belüli befejezéséhez való jogukat érvényesíthessék (Pp. 2. § (1) bekezdés). E rendelkezés valójában a fair eljáráshoz való jog egyes elemeinek érvényre juttatását teszi a bíróság feladatává. A tisztességes eljáráshoz fűződő jog alkotmányos alapjog, amely a polgári perhez

Pf.II.20.640/2013/3. szám

- 7 -

kapcsolódóan azt hivatott biztosítani, hogy a peres felek jogvitája pártatlan eljárás keretében, az Alaptörvényben, a bírósági szervezeti törvényben (1997. évi LXVI. tv.) és a polgári perrendtartásban (1952. évi III. tv.) rögzített alapelvek megtartása mellett kerüljön elbírálásra. Arra helyesen utalt a felperes, hogy a tisztességes eljáráshoz fűződő jog magában foglalja egyebek mellett a felek önrendelkezési jogát, a fegyveregyenlőség elvét és ezekhez kapcsolódóan a peranyag-szolgáltatás feleket terhelő kötelezettségét. Tény az is, hogy ugyancsak ezen elvekhez kapcsolódóan a bíróság a törvényben foglalt kivételektől eltekintve a perben bizonyítási eljárást hivatalból nem folytathat le (Pp. 164. § (2) bekezdés). Ez azonban nem jelenti azt, hogy a bíróság kizárólag azokat a tényeket és bizonyítékokat veheti figyelembe döntése meghozatala során, amelyeket a peres felek elé tárnak. Amint arra mind az alperes, mind az elsőfokú bíróság helytállóan hivatkozott, a bíróság döntése során figyelembe veheti azokat a tényeket is, amelyekről hivatalos tudomása van (Pp. 163. § (3) bekezdés). Lényeges emellett, hogy a Pp. 124. § (3) bekezdése a bíróság kötelezettségévé teszi azt, hogy az eljárás gyorsabb lefolytatása érdekében a tárgyalást oly módon készítse elő, hogy lehetőleg már a per első tárgyalásán a jogvita tárgyában érdemi döntés legyen hozható. Ennek keretében egyebek között a bíróságnak lehetősége van arra is, hogy iratokat szerezzen be más hatóságtól, vagy szervezettől (Pp. 124. § (4) bekezdés a) pont), ehhez a törvény nem írja elő a fél iratbeszerzésre irányuló indítványát. Az argumentum a maiore ad minus joglogikai elvből következően (a többről a kevesebbre következtetés elve), ha a bíróság más szervet, vagy hatóságot iratok beszerzése végett megkereshet, ugyanez a lehetősége megvan az előtte folyamatban volt más perek iratait illetően is.

Jelen esetben a Szarvasi Városi Bíróság részéről indokolt eljárási cselekmény volt az előzményi, azaz az érvénytelenségi per iratanyagának a beszerzése. A megbízási díj megfizetésére irányuló perben ugyanis e per alperese vitatta a kereset jogalapját, márpedig a felperes kereseti követelését arra a megbízási szerződésre alapította, amelynek érvényessége az eljáró bíróság hivatalos tudomása szerint vitatott volt a peres felek között. Erre egyébként az elsőfokú bíróság hivatalos tudomásán túlmenően a

keresetlevélhez a felperes által F/6. és F/4. alatt csatolt iratok is utaltak. Miután a felperes követelésének alapjául megjelölt szerződést érintően felmerült a szerződés érvénytelenségének kérdése, az elsőfokú bíróság ezt a körülményt nem hagyhatta figyelmen kívül. Egyrészt ugyanis abban az esetben, ha az érvénytelenség semmisségi okon alapul, azt a bíróságnak hivatalból kell észlelnie és döntésénél figyelembe vennie, másrészt a megbízási díjra irányuló perben felmerülhetett annak a lehetősége is, hogy az előzményi, azaz a szerződés érvénytelensége iránti perben hozott döntésre figyelemmel a megbízási díj iránti igény esetlegesen ítélt dolognak minősülhet (Pp. 229. §), amely körülményt a bíróságnak ugyancsak hivatalból kell vizsgálnia, s annak megállapíthatósága esetén a megfelelő jogkövetkezményt kell alkalmaznia (Pp. 130. § (1) bekezdés d) pont, 157. § a) pont). Ahhoz azonban, hogy ebben a kérdésben a bíróság megnyugtatóan állást tudjon foglalni, az előzményi per iratainak beszerzése nem volt mellőzhető.

- 8 -

Lényeges, hogy a Szarvasi Városi Bíróság tájékoztatta az iratcsatolásról a feleket, a csatolt irat anyagát a per anyagává tette, így amint arra az alperes és az elsőfokú bíróság is helytállóan utalt, a felperesnek módjában állt a csatolt iratban szereplő valamennyi bizonyítékra, tényre, adatra vonatkozóan álláspontját kifejteni, észrevételeit megtenni, bizonyítási indítványait előterjeszteni, következésképpen az iratcsatolással sem a fegyveregyenlőség, sem más eljárásjogi alapelv nem sérült.

A felperes kifogásolta azt is, hogy az alperes a megbízási díj megfizetésére irányuló perben olyan jogcímen utasította el a keresetét, amely jogcímre alapított védekezést annak a pernek az alperese nem terjesztett elő. Töretlen azonban a bírói gyakorlat a tekintetben, hogy a kereseti kérelemhez kötöttség nem jelent jogcímhez kötöttséget, amely jogalkalmazási elv az ellenkérelem tekintetében is irányadó (EBH2006. 1422). Ennek megfelelően ha az alperes által előadott tények, körülmények, illetve a lefolytatott bizonyítás adatai alapján megállapítható tényállás az alperes által a védekezésében megjelölt jogcímhez képest eltérő jogcímen ugyan, de a kereset elutasítására irányuló ellenkérelmet megalapozottá teszi, nincs akadálya annak, hogy a bíróság az alperesi védekezésben hivatkozotthoz képest más jogszabályra, illetve más jogi érvekre alapítottan állapítsa meg a kereset alaptalanságát.

Megjegyzendő, az a körülmény, miszerint a Körös Bútoripari Kft. 2011. január 31-én kelt levele a megbízás felmondásaként is értékelhető, magának a felperesnek a részéről is felmerült, amire utal az érvénytelenségi perben a felperes által a keresetlevélhez csatolt 2011. február 6-i keltezésű „Feljegyzés” megnevezésű okirat tartalma. Ez egyebek között rögzíti: „Hanyecz Tünde elmondta, hogy a könyvelőiroda javaslatára mondta fel a megbízási szerződést, valamint, hogy a felperesi cég tájékoztatta nevezettet arról, hogy a szerződés felmondásához a közölt indok nem elegendő.” E felperesi feljegyzésből egyértelműen megállapítható, hogy a hivatkozott levelet a felperes is a megbízási

szerződés felmondásának tekintette, jóllehet azt nem fogadta el. Nem lett volna akadálya tehát annak, hogy a szerződés felmondásával kapcsolatban már az előzményi perben kifejtse jogi álláspontját. Ez egyben azt is jelenti, hogy nem sérült sem a fegyveregyenlőség, sem más eljárásjogi alapelv azáltal, hogy az alperes, mint másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét az abban írtaktól eltérő jogi indokok alapján hagyja helyben.

Összességében megállapítható, hogy a Szarvasi Járásbíróság és az alperes eljárása során anyagi jogi, avagy eljárásjogi szabálysértés nem történt, az alperes a felperesnek kárt nem okozott, következésképp jelen ügyben az elsőfokú bíróság érdemben helyesen döntött a kereset elutasításáról, ezért ítéletét az ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes fellebbezési eljárási költségeinek viselésére, amelynek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján állapította meg az ítéltábla.

Pf.II.20.640/2013/3. szám

- 9 -

A perre a tárgyi illetékfeljegyzési jog szabályai az irányadóak (1990. évi XCIII. tv. 62. § (1) bekezdés g) pont), az erre figyelemmel feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket a fellebbezés sikertelensége folytán a felperes köteles viselni a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Szeged, 2014. január 22.

Dr. Szeghő Katalin sk.	Bereczkyné dr. Lengyel Nóra sk.	Zanóczné dr. Ocskó Erzsébet sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró

A kiadmány hitelül:

Lázár Andrea
tisztviselő